

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

Egyetemi Könyvtári Szolgálat

1053 Budapest, Ferenciek tere 6. (1364 Budapest Pf. 233.)
e-mail: titkarsag@lib.elte.hu
www.konyvtar.elte.hu

telefon: 36-1-411-6738
36-1-411-6500/3415
Ikt. sz. ELTE/4138/1 (2017); T-106

Beszámoló az Egyetemi Könyvtári Szolgálat és az Egyetemi Könyvtár 2016-ban végzett munkájáról

Tartalom

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat működése és eredményei 2016-ban.....	2
1 A Könyvtári Tanács működésének eredményei	2
2. Az EKSZ eredményei számokban	6
Beszámoló az ELTE Egyetemi Könyvtár, mint az Országos Dokumentumellátó Rendszer nyilvános tagkönyvtára, és mint állami egyetemi központi könyvtár 2016-ban végzett munkájáról 9	
1. Az ELTE Egyetemi Könyvtár működésének környezete	9
2. Az Egyetemi Könyvtár, mint az Egyetemi Könyvtári Szolgálat központi könyvtára által elvégzett feladatok.....	10
2.1 Központi beszerzések	10
2.2 Tudományos tevékenység támogatása	10
2.3 Közös katalogizálás, az Integrált Könyvtári Rendszer működtetése	11
2.4 Könyvtári portál fejlesztése	11
2.5 Monitoring és statisztika	11
2.6 Minőségirányítás	11
2.7 Képzések a munkatársak számára	12
2.8 Kommunikáció, tájékoztatás	12
3. Az Egyetemi Könyvtár, mint országos nyilvános könyvtár által elvégzett feladatok	12
3.1 Szolgáltatások	12
3.2 Digitális tartalom előállítása, kezelése	13
3.3 A gyűjtemény gyarapítása, kezelése	13
3.4 Tudományos és tudományos ismeretterjesztő tevékenység, hazai és nemzetközi kapcsolatok.....	14

AZ EGYETEMI KÖNYVTÁRI SZOLGÁLAT MŰKÖDÉSE ÉS EREDMÉNYEI 2016-BAN

1. A Könyvtári Tanács működésének eredményei

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem könyvtárai az egyetem SZMSZ-e szerint együttesen alkotják az Egyetemi Könyvtári Szolgálat (EKSZ) szervezetét. Az egyetem könyvtári feladatait az EKSZ tagkönyvtárai együttesen, egymással együttműködve valósítják meg. Az EKSZ operatív irányító testülete a Könyvtári Tanács (KT), a testületet az egyetem oktatói és tudományos azon testületeinek vezetői, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a könyvtári tevékenységhez, a hallgatók képviselői, valamint a könyvtárak vezetői alkotják. A KT az operatív irányító munkát Koordinációs Bizottságok működésével valósítja meg. A Koordinációs Bizottságokba a tagkönyvtárak vezetői az adott könyvtár szakmai képviselőit delegálják, így szakmai kérdésenként minden tagkönyvtár részt vesz a feladatok meghatározásában és végrehajtásában.

A KT és az EKSZ tagkönyvtárai munkaterveiket a korábban elfogadott stratégiai célkitűzések mentén alakították ki. A 2016-os év kiemelt célja a távolról elérhető szolgáltatások fejlesztése és a minőségi működés javítása volt. A KT a 2016-ra tervezett feladatait 80 %-ban teljesítette, **két legnagyobb projektje a felkészülés a Minősített Könyvtár cím megszerzésének előkészítése, valamint a könyvtárak közös portáljának megújítása volt.** A további szakmai bizottságok a már korábban kialakult gyakorlatok szerint működtek. Kiemelhető a bizottságok munkájában az **egyre növekvő számú és színvonalú képzések tartása mind saját kollégák, mind a könyvtárak szolgáltatásait igénybe vevők körében.**

A KT 2016-ban 5 ülést tartott. Módosult a K21 Könyvtári Koordinációs Bizottság, megalakult a könyvtárvezetők munkacsoportja, amely a könyvtárak hatékonyabb együttműködését, feladatmegosztását eredményezte.

A KT véleményezte a TTK Kari Könyvtár, a BGGYK Kari Könyvtár és Gyógypedagógiatörténeti Gyűjtemény és a TÁTK Némedi Dénes Kari Könyvtár vezetői, valamint az Egyetemi Könyvtár főigazgató-helyettesi pályázatát.

Kidolgozásra és elfogadásra kerültek a következő, a KT-ra és az EKSZ tagkönyvtáaira vonatkozó, a működést szabályozó, támogató dokumentumok:

- EKSZ SZMSZ módosítása, amelyet a Szenátus március 21-én elfogadott.
- EK SZMSZ módosítása (nem került Szenátus elé az időközben eldöntött szervezeti integráció miatt)
- A KT Ügyrendje és a Koordinációs Bizottságok Ügyrendjei
- Az ELTÉ-n működő nyilvános és nem nyilvános, valamint a letéti könyvtárakra vonatkozó felmérő kérdőív

Kidolgozásra és elfogadásra kerültek a következő, a minőségirányításhoz kapcsolódó dokumentumok:

- Folyamatleírások: periodika reklamáció, periodika beérkezés ellenőrzése, kulcsfolyamatok: Dokumentum beszerzés, Kölcsönzés, Használói igény és elégedettségmérés, Felhasználóképzés, Tartalomszolgáltatás – EDIT, Tartalomszolgáltatás -MTMT
- NMSZ: Panaszkezelés, azaz a Nem Megfelelő Működés Szabályzata
- Az EKSZ könyvtári stratégiája és intézkedési terve
- Az EKSZ Kommunikációs stratégiája

A KT Koordinációs Bizottságainak eredményei

IKR Koordinációs Bizottság

- Aleph moduljainak használata –2 tanfolyam több, mint 40 fő számára
- A rendszer fejlesztései, módosítása: Statisztikai adatok kezelhetőségének javítása
- WebOpac módosítások, előfizetési rekordok ellenőrzése, adatbeviteli űrlapok javítása
- A közös adatbázis kezelése: szerzői rekordok javítása (H,I) korábban migrált rekordok javítása, olvasói rekordok ellenőrzése, javítása
- Szabályzatok módosítása, új szabályzatok: katalogizálási segédletek javítása, kölcsönzési modul segédlet kiadása, tartalmi feltárás szabályzatának módosítása
- Új szolgáltatás bevezetése: online olvasói igénykezelés (Desideráta) kidolgozása

MTMT-EDIT Koordinációs Bizottság

- A szerzői adatfelvitel és idézettségkeresés, -feltöltés támogatása.
- ELTE-s és egyéb bírálatokra (pl. habilitáció, NKFIH, Bolyai, minőségbiztosítás, kiválósági listák stb.), valamint MTA felkérésre hivatalos jegyzékellenőrzés.
- A doktori iskolák törzstagjainak, témavezetőinek és témakiíróinak személyes támogatása tíz válogatott publikáció és az összes publikáció tudományometriai adatainak az MTMT-ből az ODT/MAB adatbázisba importálásában, szervezett konzultáció keretében: 5 alkalom, 21 fő).
- Az MTA-ELTE kutatócsoportok feltöltési kötelezettségének támogatása.
- MTMT verziófrissítések utáni átállás (2016-ban 8 verziófrissítés), korrekciók támogatása.
- Az MTMT adminisztrátori hálózat támogatása – ismeretátadás, jogosultságfüggő tevékenységek (duplumösszevonás, authority adatok felvitele), egyeztetések, kommunikáció
- MTMT2-s migrálásra és átállásra felkészülés: folyóiratcikkek (583 db) és könyvrészletek (115 db) központi listák alapján történő javítása.

Portál Koordinációs Bizottság

Elkészült az Egyetemi Könyvtári Szolgálat teljesen megújult portálja, amely 2016. október 3-án váltotta le a korábbi honlapot. A megújult alapokon működő könyvtári portál jobban illeszkedik a megváltozott használói igényekhez.

- Új alkönyvtári adatlapok kialakítása, az egyes tagkönyvtárak aloldalainak jobb, egyszerűbb használata érdekében
- Idegen nyelvű oldalak kialakítása: angol nyelvű tartalmak feltöltése
- Akadálymentes honlap kialakítása: részben teljesült a megújuló főoldalhoz igazított akadálymentes verzió készítése, amely a látás sérültek számára lehetővé teszi a könyvtári információk teljes körű elérését.

K21 Minőségirányítási Koordinációs Bizottság

A Koordinációs Bizottság ez évi kiemelt célja az EKSZ önértékelésének előkészítése volt, ami a Minősített Könyvtári címre való pályázás feltétele. A felkészülés elősegítésére tréninget szerveztünk, amelyet külső szakértők tartottak. Az önértékelést a feltételek (kötelező dokumentumok megléte/hiánya) alapos megismerése miatt jövő évre halasztottuk. Az önértékeléshez kapcsolódva más könyvtárak tapasztalatainak és jó gyakorlatának megismerésére tudásmegosztó napokat szerveztünk. Ennek keretében a Pécsi Tudományegyetem Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont és a BME OMIKK munkatársai osztották meg az előző évben sikeresen lezajlott önértékelésük valamint az általuk kidolgozott teljesítményértékelési rendszer tapasztalatait.

- Elkészült és a Könyvtári Tanács 2016. júliusi ülésén elfogadta az EKSZ Stratégiai tervét, december 9-én pedig a hozzá kapcsolódó intézkedési tervet is. Ez több évre meghatározza a tagkönyvtárakra váró feladatokat.
- A Minőségirányítási Kézikönyv átdolgozása megkezdődött, befejezése és elfogadása áthúzódik a következő évre. Átdolgozásra és a Könyvtári Tanács által október 21-én elfogadásra került az NMF szabályzatunk – új neve NMSZ, a szabályzat és a panaszkezelő lap már a Portálról elérhető.
- A korábbi könyvtári önértékelésekhez készült útmutató is átdolgozásra került.
- Az önértékeléshez bizonyítékként használható dokumentumok áttekintése, felülvizsgálata megtörtént. A dokumentumok könyvtárankénti összegyűjtése és feltöltése a közös Drive-ra jelenleg is folyik.
- Felmértük a hallgatók könyvtárhasználati elégedettségét és igényeit „Felmérés az egyetemi szolgáltatásokról – 2016” nevű kérdőív keretében. A könyvtárakra vonatkozó kérdéseket 6585 fő válaszolta meg. A Minőségügyi Irodától kapott nyers adatokból részletes beszámoló és intézkedési terv készült.

A könyvtárhasználati elégedettség felmérés főbb megállapításai:

- A könyvtárak általános szolgáltatásai közül a válaszadók leginkább a tájékoztatással elégedettek

- legkevésbé a kölcsönzési időtartammal vannak megelégedve.
  - Az ELTE könyvtárainak összes felsorolt kényelmi és technikai szolgáltatásaival legalább közepes mértékben elégedettek a válaszadó hallgatók. Mindközül a legmagasabb átlagértékeket a könyvtárak egyéni honlapjai, valamint az EKSZ portálja kapta.
  - Az elmúlt évek felméréseihez hasonlóan a legmagasabb elégedettségi értékeket ismét a könyvtárosok kapták. Munkájuk megítélésében kiemelkedik szolgálatkészségük, amely az egész felmérés legmagasabb értékét kapta (EKSZ átlag 4,17).
- Idén készült el az oktatói igény és elégedettségmérés 2015-ös és 2013-as adatainak összevetése és ezek alapján az intézkedési javaslat.
  - Hét év után ismét megkérdeztük a hálózatban dolgozó kollégákat az Egyetemi Könyvtári Szolgálat működési rendjéről, formájáról. A szervezeti kultúra felmérés eredményeiről is részletes beszámoló majd intézkedési terv készült. A kitöltési arány 52 %-os volt.

A szervezeti kultúra felmérés főbb megállapításai:

- Hálózaton belül az együttműködés erősödött, már nem csak a könyvtárvezetők és csoportvezetők között van meg.
  - A hálózat működésével kapcsolatban: a hálózat szervezeti és működési alapjait, formáját sikerült megteremteni az elmúlt években, de ennek bizonyos elemei javításra, fejlesztésre szorulnak. A munkacsoportok működését pozitívnak ítélik.
  - Munkatársak elégedetlenek: az egyenetlen terheléssel, az informáltsággal, az értékeléssel, visszajelzéssel, megbecsüléssel.
  - Pozitívan értékelik: a kollegialitást és az önállóságot.
- 13 kulcsfolyamat leírása készült el, amelyek közül többszöri egyeztetést, kiegészítést követően 6 folyamatot (Dokumentum beszerzés – adatbázis, Kölcsönzés, Használói igény és elégedettségmérés, Felhasználóképzés, Tartalomszolgáltatás – EDIT, Tartalomszolgáltatás -MTMI) már a KT elfogadott és bevezetésre került. A többi folyamat esetében további egyeztetés szükséges ahhoz, hogy EKSZ szintű leírások legyenek. A folyamatok leírását egyrészt a csoport tagjai, másrészt a hálózat könyvtárosai, az adott téma szakértői, felelősei végezték el.
  - Elkészült az EKSZ kommunikációs stratégiája, melyet a könyvtárvezetőkön túl a Könyvtári Tanács is elfogadott a 2016. december 9-ei ülésén.
  - Megkezdődött az EKSZ könyvtáraival kapcsolatos médiamegjelenések gyűjtése és archiválása, valamint a partneradatbázist is aktualizáltuk.
  - Újragondoltuk a K21 kommunikációs felületeit. Ennek következtében a PPK által üzemeltetett e-learning felületről a Google felületre váltottunk. A csoportok létrehozása, a meglévő tartalmak átmásolása és a kezdő felhasználók betanítása megtörtént.

- A külföldi és hazai könyvtárakban és rendezvényeken szerzett ismeretek, tapasztalatok megosztása érdekében innovációs fórumokat szerveztünk a tagkönyvtárak munkatársainak részvételével.
- Őszre elkészült és sikeresen üzemel az EKSZ új portálja, ahol a Rólunk menüpont alatt többek között a K21-es tartalmak is feltöltésre kerültek.
- Az Egyetemi Könyvtár folyamatosan tölti fel az EDIT-be a Fogyatékosügyi Központ által készített adaptált tananyagokat. Az elérhető tartalmak listája és a használatot segítő útmutató jövő év elejére várható.
- Előre be nem tervezett feladatként 2016 novemberére elkészült az EKSZ számára a zöld könyvtári ajánlás: A környezetvédelem vonzásában címmel. Ennek alapján 2017-ben felmérés készül az EKSZ könyvtáraiban. Dubniczky Zsolt 2 országos szakmai rendezvényen (Networkshop és Országos Könyvtári Napok) is előadást tartott zöld könyvtár témában.
- Elkészült az EKSZ szintű továbbképzési terv.
- Komoly előkészítő munkát követően elfogadás előtt áll a közös HR stratégia és az egységes teljesítményértékelés rendszer alapjait jelentő kompetencia szótár és térkép.

A KT Koordinációs Bizottságainak feladatai az EKSZ tagkönyvtárai több mint 50 könyvtárosának aktív közreműködésével valósultak meg.

2. Az EKSZ eredményei számokban

Az EKSZ tagkönyvtárait az Egyetemi Könyvtár, 7 kari könyvtár, egy kari olvasóterem, 16 intézeti könyvtár alkotja, de az egyetemen több más szervezeti egységhez tartozó könyvtár és gyűjtemény működik. 37 könyvtár szolgáltat statisztikai adatot az országos könyvtári statisztikai adatgyűjtés keretében.

Az állomány feldolgozottsága az ELTE központi katalógusában

Az egyetem közös könyvtári katalógusa 2016-ban 48 197 tétellel növekedett, december 31-én 1 305 813 példányrekordot tartalmazott.

Az állomány gyarapodásának adatai

	2016	2015
Évi összes gyarapodás (beletárolt könyv, folyóirat, e-dokumentum)	40 326 db	45 575 db
Az éves gyarapodás leltárkönyvi összege	312 893 500 Ft	195 916 000 Ft
A gyarapodás a gyarapodás forrásai szerint		
Vétel	17 288 db	9 612 db
Csere	1363 db	456 db
Ajándék	19 154 db	21 118 db
Köteles	2 994 db	1 929 db

Folyóiratok közbeszerzése: Az egyetem két közbeszerzési tender keretében 2016-ban összesen 720 cím belföldi (értéke: 9.162.940 Ft) és 679 cím külföldi folyóiratot (172.105.935,19 Ft értékben) fizetett elő.

Az előző évekhez képest jelentősen nőtt az Egyetem által az EISZ program keretében előfizetett adatbázisok száma. Ezt az egyetemi önrész és az EMMI által nyújtott támogatás jelentős növekedése tette lehetővé. 2016-ban az ELTE 17 adatbázist fizetett elő bruttó 130,389 M Ft értékben (2015-ben 83,623MFt, 2014-ben 30,3MFt) önrész fizetésével, amelyben a minisztériumi támogatás 82,145 M Ft (2015-ben 65,53 M Ft, 2014-ben 25 M Ft) volt. 2016-ban az ELTE önrészt teljes egészében központi forrásból finanszírozta az egyetem.

A könyvtárak gazdálkodásának adatai

		2016	2015
működési bevétel		n. a.	n. a.
felhalmozási és tőkejellegű bevétel		1 135 000 Ft	1 393 000 Ft
támogatások, kiegészítések, átvett pénzeszközök		292 902 000 Ft	302 780 000Ft
	fenntartótól kapott támogatás	252 672 000 Ft	284 824 000 Ft
	pályázati támogatás	7 726 000 Ft	13 713 000 Ft
	EU támogatás	0 Ft	6 397 000 Ft
egyéb		1 996 000 Ft	0 Ft

Könyvtárosok létszáma

		2016	2015
Összlétszám		175 fő	155 fő
	felsőfokú végzettségű szakmai munkakörben	126 fő	97 fő

A szolgáltatásokkal kapcsolatos adatok

		2016	2015
Beiratkozott olvasók száma		43 491 fő	39 963 fő
Kölcsönzések száma		258 675 db	263 026 db
Helyben használat			
	személyes helybeni használat	512 346 alkalom	444 083 alkalom
	közvetlenül helyben használt dokumentum	392 665 db	411 941 db
Portál használat összesen (EKSZ portál)		157 959	141 889
Webopac használat		185 133 (3 hónap üzemzavar ill. karbantartás miatt az adat nem pontos)	294 575
Beérkezett könyvtárközi kérés			
	Kérés	1 443 db	1 717 db
	Teljesítve	1 309 db	1 514 db
Általunk kért könyvtárközi			
	Kérés	531 db	543 db
	Teljesítve	496 db	495 db

BESZÁMOLÓ AZ ELTE EGYETEMI KÖNYVTÁR, MINT AZ ORSZÁGOS DOKUMENTUMELLÁTÓ RENDSZER NYILVÁNOS TAGKÖNYVTÁRA, ÉS MINT ÁLLAMI EGYETEMI KÖZPONTI KÖNYVTÁR 2016-BAN VÉGZETT MUNKÁJÁRÓL

1. Az ELTE Egyetemi Könyvtár működésének környezete

2016-ban az Egyetemi Könyvtár működését erősen meghatározták a 2015 óta folyamatban lévő egyetemi szervezeti változások és átalakítások. A Könyvtár, mint szervezet a Rektori Koordinációs Központ intézményeként működött, a pénzügyi keretgazdálkodást a Kancellária Műszaki Főigazgatósága, a Gazdasági Igazgatóság és a Rektori Koordinációs Központ végzi. Az épület üzemeltetését a Műszaki Főigazgatóság menedzselte, a gondnoki, portás és takarítói státuszok és feladatok a Kancellária Üzemeletetési Igazgatósága irányítása alá kerültek. Az egyetemi átszervezések, a megváltozott gazdálkodási, munkaügyi, beszerzési és adminisztratív folyamatok következtében megszüntetésre került a Könyvtárban a korábbi Gazdasági és Üzemeletetési osztály, ezzel párhuzamosan kibővült a Főigazgatói Kabinet létszáma és feladatköre. A Könyvtár költségkerete 2016-ban a bér és személyi juttatások (146 686 014 Ft) forrását biztosította. A szakmai működés a 2015-ös évi maradványa (46 657 150 Ft), valamint a tervezett saját bevétel (6 266 000 Ft) terhére valósult meg. A Könyvtár azon munkatársai, akik kiemelkedő szakmai teljesítményt mutattak fel, a rektori keret terhére (mintegy 10 M Ft) többlet feladat juttatásban részesültek.

A Könyvtár engedélyezett létszámkerete a Műszaki Főigazgatóságra való átcsoportosítás után 44 státusz. 2016. december 31-én 45 fő dolgozott a könyvtárban, amely 43,88 teljes munkaidős státuszt (FTE) jelent. Az év folyamán 5 fő távozott és 5 új kolléga lépett be, 3 fő tartózkodik GYED/GYES miatt tartósan távol. Az üzemeltetés területén dolgozó munkatársak átadása és a távozó, távol lévő kollégák pótlása miatt folyamatos volt a munkakörök átstrukturálása.

Szakmai feladatainkat, szolgáltatásaink fenntartását és fejlesztését a 2013-ban bekövetkezett 36%-os létszámcsökkentés következtében a kormány által támogatott kulturális közfoglalkoztatási program (MANDA program) keretében foglalkoztatott (átlag) 8 fő, valamint az ELTE Iskolaszövetkezettel kötött szerződés keretében alkalmazott hallgatói munka (havi 560 óra) és gyakornokok igénybevételel tudtuk megvalósítani.

A Kancellária koordinálása alá került épület fenntartási feladatok közül az épület felújításával kapcsolatos beruházás nem történt, az üzemeltetés során felmerülő legszükségesebb karbantartási munkálatok elvégzésre kerültek.

Az informatikai infrastruktúra fejlesztése keretében 15 számítógép került beszerzésre, nyomtatók, fénymásolók és szkennerek beszerzése közbeszerzési eljárás (engedély) hiányában nem teljesültek.

Informatikai és más szakmai eszközök beszerzését, valamint az állomány gyarapítását, és az állagmegóvást az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány, a Zachor Alapítvány a Társadalmi Emlékezetért, az EMMI és az NKA támogatta.

2. Az Egyetemi Könyvtár, mint az Egyetemi Könyvtári Szolgálat központi könyvtára által elvégzett feladatok

Az Egyetem központi könyvtára az Egyetemi Könyvtár, amely szakmai felügyeletet gyakorol a kari, intézeti és más szervezeti egységek könyvtárai felett, és központi feladatokat lát el és koordinál.

2.1 Központi beszerzések

Az Egyetemi Könyvtár szervezi és koordinálja az egyetem számára azon dokumentumok beszerzését, amelyek a közbeszerzés hatálya alá esnek, így az elektronikus adatbázisok, külföldi és belföldi könyvek valamint folyóiratok beszerzését. Elkészítjük a közbeszerzésekhez szükséges szakmai kiírások anyagát, kapcsolatot tartunk a szerződéses partnerekkel, kezeljük a reklamációt. A felhasználók (oktatók, kutatók, hallgatók és könyvtárosok) számára bemutatókat, képzéseket szervezünk.

Megújítottuk a folyóirat beszerzés menetét, így a 2017-es rendelések és előfizetések ügyintézése gördülékenyebbé vált, a szervezeti egységek, karok pontosabb információk alapján tervezhették meg rendeléseiket.

Pályázat útján elnyert könyvadományból (NKA Könyvtámogatási Program) 4226 könyvet mintegy 12 millió forint értékben adott át az Egyetemi Könyvtár a tagkönyvtárak számára.

2.2 Tudományos tevékenység támogatása

Az év folyamán megvalósult az EDIT (intézményi digitális repozitórium) regisztrálása a Ranking Web of Repositories listán, valamint szerződés keretében csatlakoztunk a Hungaricana közgyűjteményi portálhoz, ahol közzé tesszük egyes, az EDIT-ben tárolt digitalizált muzeális gyűjteményeinket. A használat és feltöltés növelésnek érdekében 15 alkalommal 25 munkatárs betanítása valósult meg. Az adatbázis jelenleg mintegy 30 710 tételt tartalmaz, 2016-ban 9 682 tétellel gyarapodott.

Fejlesztés alatt áll a nyílt hozzáférésű folyóirat publikáló rendszer – az Open Journal System (OJS) –, amelyet elkezdett használni a Lejana folyóirat (BTK Spanyol Tanszék) szerkesztősége. Megjelent az OJS új, 3-as főverziója, melynek tesztelése folyamatban van és várhatóan 2017. januártól már ezt a verziót ajánljuk ki a tudományos műhelyeknek használatra.

Új oktatási anyagok és útmutatók készítésével, illetve a meglévők frissítésével támogattuk az MTMT-t használók és adatfeltöltők munkáját. A korábban a Liszt Ferenc Zeneművészeti egyetemmel megkötött szerződés szerint megkezdődött az LFZE oktatói publikációinak feldolgozása. A folyamatos adatellenőrzés, adatszolgáltatás és tanácsadás mellett 22 alkalommal 132 fő (adminisztrátorok és szerzők) számára tartottunk képzést, oktatást.

2.3 Közös katalogizálás, az Integrált Könyvtári Rendszer működtetése

Az év folyamán megvalósult az Aleph integrált könyvtári rendszer verzióváltása. Az olvasói, használói igényeknek megfelelően új rendszerszolgáltatás, az online használói dokumentum beszerzési igény regisztrálását támogató fejlesztés (eDesi) valósult meg, amelynek bevezetése 2017 folyamán várható. Az újonnan belépő kollégák számára két alkalommal tanfolyamot szerveztünk és történt meg mintegy 15 fő betanítása. Folyamatosan frissítettük a közös katalogizáláshoz, a rendszer használatához szükséges segédleteket, szabályzatokat.

2.4 Könyvtári portál fejlesztése

A megváltozott használói igények kielégítését célul tűzve ki megtörtént az Egyetemi Könyvtári Szolgálat portáljának teljes megújítása. A fejlesztés eredményeképpen a portál elérhetővé vált mobil eszközön, illetve akadálymentes verzióban is. Kialakításra került a média megjelenéseket tartalmazó adatbázis a portál részeként. A hálózati tagkönyvtárak oldalait kari szerkesztők frissítik, és töltik fel, részükre (32 fő) 4 alkalommal tartottunk képzéseket.

2.5 Monitoring és statisztika

Az ágazati irányítás számára szolgáltatandó kötelező adatok mellett a minőségi működés, a szolgáltatások fejlesztése érdekében széles körű adatgyűjtést és adatelemzést végez az Egyetemi Könyvtár az egyetem tagkönyvtárai körében. Statisztikai adatgyűjtéssel kapcsolatosan az EKSZ könyvtáros munkatársak számára 47 fő számára tartottunk tanácsadást, konzultációt.

2.6 Minőségirányítás

Az Egyetemi Könyvtári Szolgálat célul tűzte ki, hogy 2017 folyamán a tagkönyvtárak közösen pályázzák meg a Minősített Könyvár címet, és önértékelést végeznek. Az év folyamán ennek jegyében feszített munkaterv szerint, egymással megosztva valósítottunk meg számos feladatot.

Az Egyetemi Könyvtár munkatársai közreműködtek és elvégezték a Minőségirányítási Kézikönyv felülvizsgálatát, az Önértékelési Útmutató átdolgozását, a kulcsfolyamatok felülvizsgálatát és átdolgozását, a panaszkezelés, azaz a nem megfelelő szolgáltatások ügymenetét és dokumentumait átdolgozták, használói és munkatársi elégedettségmérést végeztünk és értékeltünk ki.

Véglegesítettük stratégiai dokumentumainkat, a küldetésnyilatkozatot és jövőképet, és a kapcsolódó intézkedési tervet. Elkészítettük a kommunikációs stratégiánkat és frissítettük, átalakítottuk partneri adatbázisunkat.

2.7 Képzések a munkatársak számára

Pályázati és saját forrásból az Egyetemi Könyvtár három külső szakértő által tartott képzést szervezett a tagkönyvtárak számára: ügyfélszolgálati tréninget a szolgáltatásban dolgozó könyvtárosok számára, vezetői kompetencia fejlesztő tréninget a könyvtárvezető és különböző szakmai munkacsoportokat vezető kollégák számára, valamint felkészítést az önértékelésre való minőségfejlesztési munkában résztvevők számára.

2.8 Kommunikáció, tájékoztatás

Heti rendszerességgel adunk tájékoztatást az egyetem könyvtárosai és oktatói számára szakmai és az adatbázis használatával kapcsolatos információkról hírleveleinkben, levelező listánkon. (IKR-, EKSZ- és Oktató Hírlevél, valamint a Kolibri levelezőlista)

3. Az Egyetemi Könyvtár, mint országos nyilvános könyvtár által elvégzett feladatok

3.1 Szolgáltatások

A 2016-ban megújított portálon számos új szolgáltatást nyújtunk olvasóinknak, amelyet látássérültek is követhetnek, valamint mobil telefonon is elérhetőek az információk és szolgáltatások. Megújult a hírszolgáltatás, és a sajtómegjelenések kezelése, több frissebb könyvajánlót teszünk közzé, amellyel új beszerzéseinket mutatjuk be, olvasóink több csatornán léphetnek kapcsolatba a könyvtárosokkal, és tehetnek javaslatot a szolgáltatás fejlesztésére, illetve a működés javítására. Népszerű szolgáltatásunk az online előjegyzés és könyvkikérés. Egyre többen követik a közösségi felületeken (Facebook, Twitter) megjelenő oldalainkat is, amelyek karbantartására nagy figyelmet fordítunk, elindítottuk megjelenésünket az Instagramon is.

Szolgáltatásaink folyamatos fejlesztése, az infrastruktúra javulása, a beszerzésre fordított források megnövelése és a könyvtárosok munkája nyomán növekedett a kölcsönzött könyvek forgalma valamint jelentősen emelkedett a könyvtár olvasótereinek forgalma. A 2014-es rekonstrukció miatti bezárás után lecsökkent használati adatok visszarendeződést mutatnak. Érvényes regisztrált olvasók száma: 4110 fő, a kölcsönzések száma mintegy 29 000, a helyben használók száma 25 398 fő.

A könyvtár új szolgáltatási területtel bővült. Alapítványi támogatással (Zachor Alapítvány a Társadalmi Emlékezetért) 7 korszerű számítógéppel kialakításra került a SOÁ oktatóterem, amely helyet ad és elérhetőséget a Soá Alapítvány Vizuális Történelmi Archívumához, továbbá oktató helyszíneként funkcionál.

Jelentős mértékben javult a számítógépes szolgáltatások minősége, 8 olvasói számítógépet új korszerű munkaállomásra cseréltünk.

Az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány támogatásával az olvasók nagyobb kényelmét szolgáló bútorok (babzsák fotelek) beszerzésére is sor került, saját erőből pedig ülőpárnák vásárlásával tettük kényelmesebbé az olvasói székeket.

Olvasóink, használóink elégedettségét rendszeresen mérjük, ennek elemzése során megállapítást nyert, hogy használóink a könyvtárosok segítőkészségét, felkészültségét értékelték a legmagasabbra.

3.2 Digitális tartalom előállítása, kezelése

Az Egyetemi Könyvtár muzeális állományának digitalizálása saját munkatársaink és a MANDA programban foglalkoztatottak közreműködésével valósult meg. A digitalizálási terv és az olvasói valamint közintézmények igényei szerint 3263 tétel digitalizálása valósult meg. A digitalizált tartalmak között kódexek, folyóiratok, fotók, tervrajzok, céhlevelek, kéziratok és régi könyvek szerepeltek.

3.3 A gyűjtemény gyarapítása, kezelése

Az állomány gyarapodása vétel, csere, ajándék, pályázat és köteles példány juttatás útján történt. Könyvek vásárlására saját forrásból 4 536 256 Ft-ot, a külföldi és belföldi időszak kiadványokra 4 828 261 Ft-ot fordítottunk. ODR (EMMI) támogatásból 1 200 000 Ft-ot költhettünk könyvek vásárlásra, míg pályázat útján (Márai Program, NKA könyvtámogatási Program) mintegy 2,5 M Ft értékű könyvekhez juthattunk hozzá.

A könyvtár állománya 5690 könyvtári egységgel gyarapodott 33 174 916 Ft értékben. A könyvtári állomány gyarapodása mind a beszerzett dokumentumok száma mind értéke alapján 110-120%-os növekedést mutat az előző évhez mérve.

Folyamatosan történik az állomány rendezése, befejezéséhez közeleg az a raktárrendezés, amelynek eredményeképpen 2017 első felében végleges helyére kerül a 18. századi állomány. Ennek jelentős részének fertőtlenítési igénylését elindítottuk, a szükséges pénzügyi keretet elkülönítettük. A tervezés lezárultával rektori engedély alapján megkezdődött a 400 000-es jelzetű könyvállomány selejtezése, amelynek eredményeképpen megoldódik majd a sürgető raktári helyhiány.

A kötészeti és restaurátor műhely létszáma stabilizálódott (1 főfoglalkozású és két részmunkaidős kolléga), így megfelelő ütemben történik a szükséges helyben végezhető könyvkötés, restaurálás, állagmegóvás. A muzeális állomány restaurálási költségeihez könyv örökbefogadási program keretében az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány járult hozzá.

3.4 Tudományos és tudományos ismeretterjesztő tevékenység, hazai és nemzetközi kapcsolatok

Az Egyetemi Könyvtár az év folyamán számos rendezvényt szervezett, és aktívan vettünk részt az országos szakmai konferenciákon, konzultációkon.

Országos rendezvényt sorozat keretében részt vettünk a Múzeumok Éjszakája, a Kulturális Örökség Napjai rendezvényein, amelyek keretében tudományos és tudományos ismeretterjesztő, épület bemutató, a könyvtár történetét ismertető előadásokat tartottunk, népszerűsítettük a könyvtár szolgáltatásait, és a birtokukban lévő muzeális örökséget, valamint az Egyetemi Könyvtárért Alapítvány könyv örökbefogadási programját.

Gyakran kerestek fel minket társszervezetek: nemzetközi konferenciák résztvevői, a Kárpát-medencei felsőoktatási intézmények és könyvtárak képviselői, iskolák és szakmai testületek, másodsor veszünk részt a „Könyvtár ami összeköt” fiatal Kárpát-medencei könyvtárosok országos rendezvénye programjain.

Az Erasmus személyzeti mobilitás keretében 9 külföldi kollégát fogadtunk 3-5 napos szakmai tapasztalatcserére, és két csoportos látogatást szerveztünk a Corvinus Egyetem, illetve a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Erasmus programban résztvevő hallgatóinak.

Az ELTE különböző hallgatói csoportjai számára könyvtári órákat és szolgáltatás bemutatásokat tartottunk.

Üzleti céllal számos partner kereste fel intézményünket, ezeknek többsége nyomán sikeres együttműködés jött létre, a bevétel szempontjából kiemelhető a filmforgatási célú bérbeadások bevétele.

Legfontosabb saját rendezvényünk, amelyet immár ötödik alkalommal szerveztünk meg a Hagyományok és Kihívások című konferencia, amelynek keretében bemutattuk az Egyetem könyvtárosainak, a felsőoktatási és szakkönyvtárak, valamint az országos könyvtárszakmai szervezetek és az ágazati irányítás képviselőinek az Egyetemi Könyvtárban folyó szakmai munka eredményeit. A konferencia látogatottság évről évre növekedik, és pozitív visszhangot vált ki szakmai körökben.

Kulturális rendezvényeinknek 2800 látogatója volt, a szakmai és kulturális rendezvények, képzések, bemutatók résztvevőinek száma 5351, amely jelentős növekedést mutat az előző évekhez képest.

Munkatársaink több mint 50 szakmai rendezvényen vettek részt, amelyek eredményeiről rendszeresen tájékoztatták kollégáinkat. Meghívott előadóként 10 kollégánk 12 rendezvényen 22 előadást tartott saját és más hazai és nemzetközi rendezvényeken. Jelentős számú saját publikációval és tanulmány készítésével is hozzájárultunk az Egyetemi Könyvtár tudományos tevékenységéhez, folyóiratokban és tanulmánykötetekben 6 munkatársunk 13 publikációt tett közzé, országos szakmai folyóiratokban (Könyvtári Figyelő, Magyar Könyvszemle, Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, tanulmánykötetekben, valamint előkészítés alatt áll a „Hagyományok és kihívások 2016” című

konferenciakötetünk, és az Egyetemi Könyvtár következő Évkönyve. Az oktatói és a könyvtáros kollégák számára 24 hírlevelet állítottunk össze és tettünk közzé.

Rendszeresen fogadunk könyvtár szakos gyakornokokat, az ELTE BTK, valamint külföldi képző intézmények könyvtár-informatikus hallgatói 18-an töltötték nálunk gyakorlatukat. Az iskolai közösségi szolgálat keretében 5 tanulót fogadtunk.

Három munkatársunk részt vesz az ELTE BTK Könyvtár és Információtudományi Intézet felkérésére óraadóként a könyvtárszakos képzésben.

Társintézmények munkatársai számára a jó gyakorlatok és az alkalmazott tudás megosztása céljából kérésükre konzultációkat tartottunk. (Pl. Országgyűlési Könyvtár, MTA Központi Könyvtára, Kaposvári Egyetem Központi Könyvtára, Károli Gáspár Református Egyetem Könyvtára, stb.)

Munkatársaink aktívan részt vesznek országos szakmai és tanácsadó szervezetek munkájában. Képviseljük az Egyetem Könyvtárait az MTMT és az EISZ Program Tanácsban, az Egyetemi Könyvtárigazgatók Kollégiumában, a Magyar Országos Közös Katalógusban, a Magyar Aleph-felhasználók Csoportjában, a Magyar Könyvtárosok Egyesületének több szekciójában, az Informatikai és Könyvtári Szövetségben, az európai tudományos könyvtárak egyesületében (LIBER), és az Aleph felhasználók nemzetközi szervezetében (IGELU).

Mindezek eredményeképpen az Egyetemi Könyvtár meghatározó szakmai vonatkoztatási ponttá, kompetencia központtá vált országos szakmai körökben, egyre több rendezvényre kapunk felkérést előadóként, és számos felsőoktatási és szakkönyvtár kér tőlünk szakmai tanácsadást, konzultációt, amely jelzi presztízsünk növekedését, szakmai munkánk hazai és nemzetközi elismerését.

Budapest, 2017. február 28.

Kálóczi Katalin
főigazgató
a Könyvtári Tanács elnöke

Melléklet:

az Egyetemi Könyvtári Szolgálat stratégiája 2016-2020